

פרוטוקול מס' 40/ג

מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט, שהתקיימה ביום ד',
12.3.58, בשעה 11.15

ג. כ. ו.:

- י. רפאל - היו"ר
- ב. אונג'ה
- ט. בגין
- ה. ברגר
- ע. דגני
- ז. הררי
- ש. הלל
- ז. זרהפטיג
- ב. לוקר
- נ. ניר
- י. ש. רוזנברג
- י. שופמן

סר רוזן - שר המשפטים
 סר ידין - המשנה ליועץ המשפטי לממשלה
 סר רוזנטל - נציג משרד המשפטים

סדר-היום:
 חוק לתיקון סדרי הדיון האזרחי (משפטי המדינה).
 תשי"ח - 1958

== ==

היו"ר י. רפאל: אני פותח את הישיבה.

הועברה אל ועדת החוקה, חוק ומשפט הצעת חוק שהוגשה על-ידי חה"כ דוד הכהן והוועדה צריכה לחוות דעתה אם יש להעביר את הצעת החוק לכנסת לקריאה ראשונה. אם מחברים סבורים שאי-אפשר להסתפק כאן באישור פורמלי לקיום קריאה ראשונה, אלא רוצים לקיים דיון סביב זה, נדחה את הענין עד לאחר הפגרה.

ה. ח. ל. ט. ה.

הוחלט לדחות את הדיון בדבר הגשת הצעת החוק לקריאה ראשונה עד לאחר הפגרה.

חוק לתיקון סדרי הדיון האזרחי (משפטי המדינה)

טעיה 5

שר המשפטים: אני בדעה שהטעיה ביסודו מוצדק. אני מוכן לוותר על המלים "על-פי אישור שר המשפטים". אני חושב שיהיה זה אכסורד אם משרדי ההוצאה לפועל יוציאו לפועל את פסקי-הדין נגד המדינה. אינני סבור שהנסיון מראה כי יש צורך בזה, ואני עומד על כך שהטידור המוצע בטעיה זה ישאר.

אר.

י. שופמן:
הסידור המוצע נכון במקרה של פסקי-דין לתשלום כסף. אבל האם על פסקי-דין אחרים לא צריכים לחול דיני ההוצאה-לפועל?

שר המשפטים:
אינני חושב שיש להפעיל את משרדי ההוצאה לפועל נגד המדינה.

ג. גינ:
אתמול נתקבל בכנסת חוק הגנת השכר, בו נאמר כי דין המדינה כדין כל מעביד אחר. באותו חוק נאמר שמעביד המאחר בתשלום השכר למעלה מ-16 יום ישלם קנס. מהו ההבדל בין הוצאה לפועל לבין תשלום קנס שהמדינה תצטרך לשלם במקרה של הלנת שכר?

מר ידין:
אני חושב שמעייף זה הכרחי ואם יוחלט למחוק אותו, לא נשאר לי אלא לרשום הסתייגות בשם אני מפנים למחיקת המלים "על-פי אישור שר המשפטים".

אני פונה לחה"כ בגין שלא יציע את ההצעה בדבר..אבחנה בין פסקי-דין כספיים ואחרים ובדבר הטלת תפקיד הוצאה לפועל על נשיא בית-המשפט המחוזי בכל מחוז.

מטרת הסעיף להקל על האזרח לבצע את פסק-הדין שקיבל נגד המדינה, והדרך הטובה ביותר לכך היא לרכז את הביצוע בידי שר אחד. שר האוצר אחראי לנכסי המדינה ולכן הוא השר הקרוב ביותר לענין הנדון כאן.

ג. לוסר:
משום מה הציעו כאן את אישורו של שר המשפטים ומדוע סוכנים עכשיו לוותר עליו?

שר המשפטים:
אם אינני טועה, זה מפני שבחוק המנדטורי כתוב שזה באישור הנציב העליון וסמכות זו הועברה לשר המשפטים.

ב. אזוביה:
אני מציע לקבל את הסעיף ללא שינוי.

י. שופמן:
אני מציע את הנוסח הבא: "כל פסק-דין שניתן נגד המדינה ושאין עליו עוד ערעור יוצא לפועל על-ידי שר האוצר ודיני ההוצאה לפועל של פסקי-דין לא יחולו עליו".

מר ידין:
לנוסח פה אין התנגדות.

י. הררי:
אותר על הצעתו למחוק את כל הסעיף, אם השורה השניה שבו תימחק.

ס. בגין:
אם נעביר את ההוצאה לפועל של כל פסקי-דין לשר האוצר, בהפוך את שר האוצר למוציא לפועל של פסקי-דין נגד המדינה, ויש בזה טעם לפגם.

אני מציע שפסקי-דין כספיים יוצאו לפועל על-ידי שר האוצר; פסקי-דין אחרים - על-ידי שר המשפטים.

י.ש. רוזנברג:
אני מציע למחוק את סעיף 5 הנוכחי ובמקומו לכתוב: חויבה המדינה בתשלום כספי, ישולם הוא מאוצר המדינה.

בסעיף 9 מציע אני לומר: "שר המשפטים מטונה על ביצוע חוק זה והוא יתקין תקנות בכל הצוגע לביצועו, לרבות דרכי ההוצאה לפועל של פסקי-דין נגד המדינה".

או.

ז. ותקפטי:

אני מציע את הנוסח הבא:

(א) פסק-דין שניתן לטובת המדינה יבוצע

כדין כל פסק-דין;

(ב) פסק-דין שניתן נגד המדינה ואשר אין עליו עוד ערעור יבוצע על-ידי שר האוצר ודיני ההוצאה לפועל של פסקי-דין לא יחולו.

ט. בנין:

לפי דיני ההוצאה לפועל מי שחויב בתשלום ולא שילם אותו במועדו, חייב לשלם רבית עבור האחור. מהו הצדק שהמדינה לא תשלם רבית, גם אם תאחר בתשלום החוב?

שר המשפטים:

הכוונה להעלות עכשיו את הרבית על חוב פסוק עד ל-15% ואולי אף יותר, וההעלאה תחול גם על הממשלה, כי הרבית הנה חלק מפסק-הדין.

הצעה

ההצעה למחוק את הסעיף כולו - לא נתקבלה

המתייגות לחה"כ ניר ורוזנברג.

ההצעה למחוק את השורה השניה של הסעיף, החל במלים "על-פי אשור" - לא נתקבלה

המתייגות לחה"כ הררי

המתייגות אבנטואלית לחה"כ ניר ורוזנברג.

ההצעה למחוק את הסיפא, החל במלה "ודיני" לא נתקבלה

ההצעה למחוק את המלים "על-פי אשור" של פסק-הדין - לא נתקבלה

המתייגות לחה"כ בר-רב-האי.

ההצעה להוסיף פיסקה "חויבה המדינה בתשלום כספי - ישולם מאוצר המדינה" - לא נתקבלה

המתייגות לחה"כ רוזנברג.

ההצעה להבחין בין פסקי-דין כספיים שיבוצעו על-ידי שר האוצר לבין פסקי-דין שלא בענייני מסון, אשר יבוצעו על-ידי שר המשפטים - לא נתקבלה

המתייגות לחה"כ שופמן.

ההצעה לנסח את הסעיף:

(א) פסק דין שניתן לטובת המדינה יבוצע ככל פסק דין אחר.

(ב) פסק דין שניתן נגד המדינה ואשר אין עליו עוד ערעור יבוצע על ידי שר האוצר, ודיני ההוצאה לפועל של פסקי דין לא יחולו עליו.

נתקבלה

המתייגות לחה"כ הררי, המתנגד לפיסקה א."

סעיף 6

שר רוזנבלט:

אני מציע להוציא את המלים "לשלם אגרה", מפני שהפסוק ניתן כבר בתקנות שהותקנו

על-ידי שר המשפטים. אם מלים אלה ישארו, הרי מי שהפסיד במשפט נגד המדינה לא יהיה חייב לשלם אגרה עבור המדינה.

ד. בר-רב-האי:

אני מתנגד במקרה זה. לתשלום האגרה על-ידי מי שחויב במשפט נגד המדינה.

או.

ה ח ל ט ה

סעיף 6, כפי שהוצע על-ידי הממשלה, אושר

י. הררי:
בסעיף 2 נאמר שכל תובענה נגד המדינה תוגש נגד מדינת ישראל. בשאלת השאלה מה דינם של משפטים תלויים ועומדים נגד המדינה שלא הוגשו על שם המדינה.

מר רוזנטל:
כדי למנוע ספק, אפשר להוסיף הוראות מעבר.

סעיף 7

אני מבקש למחוק את המלה "פרטי" שבסיפא. מר ירין:

ה ח ל ט ה

סעיף 7, תוך השמטת המלה "פרטי", בנוסח הממשלה

א ו ש ר

לאחר סעיף 7 הציג היועץ המשפטי להוסיף את הסעיף הבא: מר רוזנטל:

"חוק זה אינו בא לגרוע מהוראות כל דין אחר והוא אינו חל על הליכים בבג"צ או בוועדות ערעורים או עררים; לענין חוק זה, דין סוסד מדינה שאינו תאגיד כדין המדינה".

ה ח ל ט ה

הסעיף, בנוסח המוצע, ג ת ק ב ל

סעיף 8

סעיף 8, כפי הוצע על-ידי הממשלה, אושר

כאן המקום להוסיף סעיף הכולל הוראות מעבר ביחס למשפטים תלויים ועומדים. י. הררי:

נעשה זאת על דעת הוועדה. מר ירין:

סעיף 9

אני מציע להוסיף: "ויתקין תקנות לביצוע, לרבות דרכי ההוצאה לפועל של פסקי-דין". י. ש. רוזנברג:

יש לומר שהשר רשאי להתקין תקנות וכן "ביצוע פסקי-דין" כי זהו הנוסח בסעיף 5. מר רוזנטל:

ה ח ל ט ה

הצעה להוסיף סיפא: "והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצוע, לרבות דרכי הביצוע של פסקי-דין שניתנו נגד המדינה". ג ת ק ב ל ה
המליצות לחה"כ הררי, ומציע "דרכי ההוצאה לפועל של פסקי-דין שניתנו נגד המדינה".

או.

להגדרה "בית-משפט" יש להוסיף: לרבות פקיד מסדר קרקעות, כמשמעותו בפקודת הקרקעות

מר רוזנבלט:

(הסדר זכות קניין).

ה ח ל ט ה

הצעה להוסיף להגדרת "בית-משפט" :
לרבות פקיד מסדר קרקעות כמשמעותו
בפקודת הקרקעות (הסדר זכות קניין)
ג ת ס ב ל ה

אני מציע להוסיף גם "בית-דין דתי".

י.ש. רוזנברג:

בפקודת הפרשנות נאמר כבר שבית-משפט כולל גם בית-דין דתי.

מר רוזנבלט:

יש ספק ולכן נוהגים לכתוב "בית-משפט או בית-הדין המוסמך". אם רוצים לכלול כאן גם בית-דין דתי, יש לכתוב זאת במפורש.

מר אילון:

אני מציע לחה"כ רוזנברג לוותר על הצעתו. חוק זה דן רק במשפטים אזרחיים בבית-משפט, שהמדינה צד להם ואין הוא חל על משפטים אחרים בהם מעורבת המדינה.

מר ידין:

ה ח ל ט ה

הצעת חה"כ רוזנברג להוסיף להגדרת "בית-משפט":
בית-דין דתי מוסמך -
לא בתקלה
לחה"כ רוזנברג.

זכות הסתייגות

הוחלט שאם במעייפים אחרים תתקבל הסלה הליכיים במקום "תובענה", יעשו זאת גם במעייף 6.

היו"ר י. רפאל:

בזה סיימנו את הדיון חוק זה.

מכיוון שלא תקוימנה יותר ישבות של הוועדה לפני הפגרה, אני חושב שחברי הוועדה יסכימו כי ההסתייגויות יימסרו לי ואני אעבור עליהן יחד עם מר רוזנבלט.

אני מאחל לכל חברי הוועדה חג שמח.

הישיבה ננעלה בשעה 12.45